मस्क गतौ भ्वा० पर० सक० सेट् । मस्कति अमस्किष्ट ।

मस्कर पु० मस्क-अरच् । १वंशे अमरः । २रज्जुयुक्तवंशे च राजनि० । भावे अरच् । ३गतौ ४स्थाने च ।

मस्करिन् पु० मस्करो दण्डं गतिर्वास्यास्य इनि, मा कर्तुं कर्म निषेद्धुं शीलमस्य मा+कृ+इनि "मस्करमस्करिणावि" निपा० । १परिव्राजके विधानेन स्वकर्मपरित्यागके भिक्षौ अमरः । "धारयन् मस्करिव्रतम्" भट्टिः २चन्द्रे च शब्दच० ।

मस्ज स्नाने तु० पर० अक० अनिट् । मज्जति अमाङ्क्षीत् । ओदित् क्त मग्नः । द्वित् अपु मज्जतुः ।

मस्त(क) न०मस्यति परिमात्यनेन मस-करणे त ।१उच्चे त्रि० । २शिरसि च स्वार्थे अ । ३उत्तमाङ्गे पुंन० । [हेमच० ।

मस्तकस्नेह पु० ६त० । शिरःस्थितमज्जायाम् मस्तिष्के

मस्तदारु न०मस्यति परिमात्यनेन मस्तदारु कर्म० । देवदारुणि भावप्र० । [शाम् ग्रीवायायाम् शब्दच० ।

मस्तमूलक न० मस्तस्य मूलमिव इवार्थे कन् । शिरोधरः

मस्तिष्क न० मस्-क्लिन् मस्तिं पतिष्यतिभेदं स्कन्दति स्कन्द गतौ अच् पृषो० । मस्तकस्थे स्नेहाकारे पदार्थे (मगज) अमरः । भांसमस्तिष्कपङ्क प्राग्भारे" प्रबोधचन्द्रोदयम् ।

मह पूजायां भ्वा०पर०सक०सेट् । महति अमहीत् मेहतुः ।

मह दृद्धौ भ्वा० आ० अक० सेट् दृदित् । मंहते अमंहिष्ट ।

मह पूजने चुरा० उभ० सक० सेट् । महयति-ते अमहत्-त ।

मह पु० मह-घञर्थे क । १उत्सवे सततानन्दजनकव्यापारे अमरः । २तैलपि मेदि० । ३यज्ञे पु०४महिषे च पुंस्त्री० हेमच० ।

महत् त्रि० मह-अति । १विपुले २दृढे च स्त्रियां ङीप् महती ३राज्ञे न० मेदि० । ४वाङ्मोक्षे महत्तत्त्वे पु० "प्रकृतेर्महानिति" स्मृतिः । "मनो महान् मतिर्ब्रह्मा" इत्युक्ते ५हिरण्यगर्भलिङ्गदेहे या० भा० सर्वनामस्थाने तुमुदीर्घौ महान् महान्तौ एकार्थशब्दे परे समासे तस्याने आ । महाधनम्

महती स्त्री मह-अत्+गौरा० ङीष् । १वीणाभेदे अमरः २नारदवीणायाम् भरतः । "अवेक्षमाणं महतीं सुदुर्दृशः" माघः । ३दृढत्वां ४वार्त्तायां ५विपुलतायां स्त्रियाञ्च राजनि० । समासे तीस्थाने आ । महत्या० माघः महाघासः इत्यादि ।

महत्तत्त्व न० कर्म० । सांख्योक्तप्रकृत्यादिषट्त्रिंशत्तत्त्वमध्ये प्रकृतिकार्ये अहङ्कारादिकारणे निश्चयात्मकवृत्तिविशिष्टे तत्त्वभेदे । [भेदे च ।

महर् अव्य० मह-अरु । १ऊर्ध्वस्थे चतुर्थे लोके २व्याहृति-

महर्लोक पु० कर्म० । भूरादिषु ऊर्ध्वस्थे सप्तलोकान्तर्गते चतुर्थे लोके

महर्षि पु० कर्म० । परमर्षिशब्दार्थे वेदव्यासादौ त्रिका० । "ऋषिर्हि भागतो धातुर्विद्यासत्यतपःश्रुतैः । एष सत्यो यथाद्ध ब्राह्मणश्च ततस्त्वृषिः । विहितसमकालन्तु बुद्धा व्यक्तमृषिस्त्वयम् । ऋषते परमं यस्मात् परमर्षिस्ततः स्मृतः । गत्यर्थादृषतेर्धातोर्नाम निर्वृतिकारणम् । यस्मादेष स्वयम्भूतस्तस्माच्च कविता मता । तेजोवराः स्वयम्भूता ब्रह्मणो मानसाः सुताः । विदुर्ज्ञानैस्तु बुद्धा महान् परिगतः परम् । यस्माद्भिः परस्तेन महांस्तस्मान् महर्षयः" मत्स्यपु० १०अ० तन्निरुक्तिः

महल्लिक पु० "शुक्लमूत्रोऽतुपस्यो यः स्त्रीस्वभावो महल्लिकः" शब्दमालोक्ते अन्तःपुररक्षकभेदे (खोजा) ।

महस् न० मह-असुन् । १तेजसि २उत्सवे च मेदि० ३यज्ञे शब्दर० । [शब्दच० । २स्त्रीगव्यां शब्दर० ।

महाखो मह-अच् । (गोरक्षचाकचिया) १गोपक्षप्रास्

महाकण्टकिनी स्त्री महत् कण्टकमस्त्यस्य भूम्ना इनि ङीप (कचिमनसा) वृक्षभेदे शब्दच० । [२भूमुक्ते च शब्दर०

महाकन्द पु० कर्म० । १सूरणे अमरः । २राजपलाण्डौ

महाकपित्थ पु० कर्म० । १बिल्ववृक्षे त्रिका० । २कलशूणे ३चाम्बवृक्षमूलके राजनि०

महाकरञ्ज पु० कर्म० । करञ्जभेदे (काँटाकरमचा) राजनि०

महाकर्णिकार पु० कर्म० । आरग्वधे (सोंदाल) राजनि०

महाकाय पु० ६व० । १शिवानुचरभेदे नन्दिनि त्रिका० २कुक्षिणि पुंस्त्री० स्त्रियां टाप् । ३विपुलदेहयुते त्रि० । कर्म० । ४स्थूलदेहे पु० ।

महाकार्त्तिकी स्त्री कार्त्तिकीमधिकृत्य "प्रजापत्यं यदाभ्यस्तथैतस्यां नराधिप ! । सा महाकार्त्तिकी प्रोक्ता" उक्तायां रोहिणीनक्षत्रयुक्तायां कार्त्तिकपौर्णमास्याम् ।

महाकाल पु० कर्म० । १अनवच्छिन्ने काले, २शिवे च "महाकालेन च समम्" कालिकाध्यानम् । (माकाल) ३लताभेदे रत्नमा० । ४भैरवभेदे च "महाकालं यजेद्ध्यात्वा दक्षिणे धूम्रवर्णकम्" इति कालीतन्त्रम् ।

महाकाव्य न०कवेः कर्म काव्यं कर्म० । सर्गबन्धरूपे अष्टाधिकसर्गके पद्यभेदे तल्लक्षणं साहित्यदर्पणे ६प० दृश्यम्